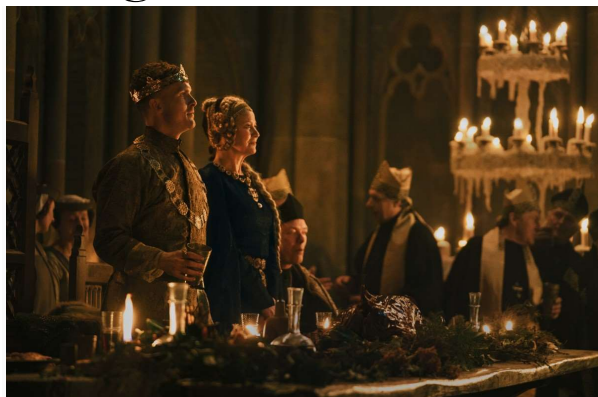

Margrete den Første er en Oscar værdig

Karen Hammer 18.09.2021

DANSK FILM // ANMELDELSE – En krimi i middelalderens Skandinavien. En stærk kvinde i en mandsdomineret tid. Magtkamp og intriger. Stjernerolle til Trine Dyrholm. Og så er det hele hvis ikke historisk korrekt, så i hvert fald inden for sandsynlighedens grænser ifølge de tilgængelige kilder. Karen Hammer lader sig rive med og er ikke bleg for at pege på *Margrete den Første* som Oscar-kandidat.

Hvordan klarede en kvinde og mor at samle Nordens lande i [Kalmarunionen](#) med alle de forskellige stormænds interne magtkampe og skabe om ikke fred, så i hvert fald rammen om enhed i 126 år? Hvad krævede det af hende at sætte karrieren og hendes geniale vision over alt andet? Hvilke uhyrlige udfordringer måtte hun kæmpe med for at kunne sikre fællesskabet og freden? I sit kæmpestore mandsdominerede rige?

Charlotte Sieling, der sammen med Jesper Fink og Maya Ilsøe har skrevet manuskriptet, har ikke ønsket at lave en *biopic*, men har ud fra en idé af producer Lars Bredo Rahbek valgt at belyse Margrete den førstes værk ud fra en gåde. De har skruet en meget spændende historie sammen baseret på et usikkert rygte: “Den falske Oluf”.

Charlotte Sieling er en af Danmarks flittigste filminstruktører. Hun har arbejdet som skuespiller og instrueret succesrige tv-serier som *Krøniken*, *Rejseholdet*, *Broen* og *Borgen*. Hun har dertil arbejdet med amerikanske tv-produktioner og instruerede filmen *Mesteren* i 2017. Nu gælder det storfilmene *Margrete den Første* med Trine Dyrholm i titelrollen.

Historien til nu

Men først en historisk situationsrapport:

Danmarks første kvindelige regent, Margrete den Første (1353-1412) var datter af Valdemar Atterdag og blev allerede som 10-årig gift med den unge norske konge Håkon 6. De fik sønnen Oluf i 1370. Valdemar Atterdag havde gennem mange år kæmpet mod den tyske Hansa, den holstenske adel og den tyske kongeslægt på den svenske trone.

Da han døde i 1375 uden mandlige arvinger, fik Margrete sin unge søn kørt i stilling som kandidat til den danske trone. Han blev kåret som dansk konge I 1376. Da hendes mand Håkon døde i 1380, og Oluf blev norsk konge, regerede hun videre som formynder for ham i begge riger.

Erik er konge over de tre nordiske riger, men den virkelige magt ligger hos Margrete, der behændigt har manipuleret eller besejret alle stormænd på sin vej

Da også Oluf døde i 1387 gennemførte hun en slags statskup og overtalte rigsrådet til at gøre hende til regent på livstid i både Danmark og Norge med titlen “fuldmægtig frue og husbond og hele Danmark (og Norges) formynder”. Hun adopterede sin afdøde søster Ingeborgs barnebarn 5-årige prins Bugislav af Pommern og gav ham navnet Erik.

I 1388 udråbtes Erik til konge af Norge. Efter nogle vellykkede slag mod Sveriges tyske konge Albrecht blev Erik i 1396 også hyldet som konge af Sverige. Som formynder havde Margrete nu magten i alle tre riger.

Året efter etableredes Kalmarunionen. Erik blev kronet til alle rigernes fælles konge, men Margrete den Første fungerede i praksis som regent til sin død I 1412.

En trone bygget på blod

Dette blot skrevet for, at du som læser har en referenceramme.

Efter filmens blodige start med Valdemar Atterdags sejr ved Visby på Gotland i 1361, hvor 2000 svenske bondesoldater blev slået, springer historien til 1402, hvor der i Kalmar afholdes et stormøde, hvor de mange forskellige herskere af hertugdømmer og andre domæner melder om deres bidrag af soldater og bueskytter

til den kommende unionshær, som vil være nødvendig for at holde den aggressive tyske adel med arvekrav på Sverige i ave.

Pomp og pragt, riddere og rustninger – Margrete den Første har det hele

Margrete er ledsaget af en nær ven, biskop Peder (Søren Malling) og kong Erik (Morten Hee Andersen). Til stede er også en britisk gesandt og den lille prinsesse Philippa, der efter planen skal forloves med Erik for at øge Unionens styrke.

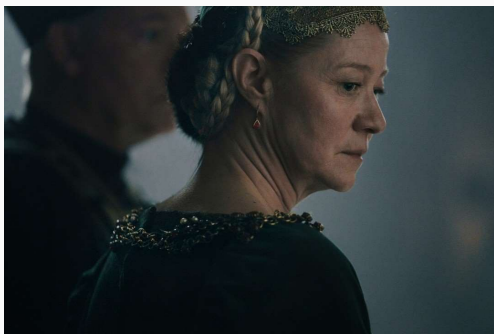
Først nu, hvor Margretes manipulationer og snedige greb synes at være lykkedes, åbenbares temaet i *Margrete den Første*: Menneskelige følelser kontra politik.

En fremmed (Jakob Oftebro) fra Graudenz i Tyskland bringes ind og forhøres. Han påstår at være kong Oluf, der har været holdt fanget i et kloster og altså slet ikke er død 15 år tidligere. Hvem er mon nu den rigtige konge? Erik eller Oluf?

Magt og moderskab

Mysteriet om “den falske Oluf” er dårligt belyst. Der findes ingen dokumenter fra den 2 måneder lange retssag. Historisk forbliver det en gåde, om han virkelig var Oluf eller en svindler anbragt for at forvirre Margrete og sabotere alliancen med England.

Trine Dyrholm er fremragende som den desperate mor, der måske kan blive nødt til at henrette sin egen søn for ikke at miste kontrollen over Kalmarunionen. Stormødets enkelte deltagere er nemlig slet ikke enige om, hvem de kan stole på, og hvordan de selv skal få mest ud af situationen.

Trine Dyrholm yder stjernespil som Margrete den Første, der er splittet i sagen om “den falske Oluf” – en krimigåde i middelalderen

Nogle loyale riddere og en pirat, der normalt arbejder for Margrete med at genere tyskerne på Gotland, sendes sydpå for at undersøge. Vi sidder som på nåle af spænding. Det historiske drama er blevet en krimi. Vil “den falske Oluf” overleve eller dø for, at Margrethe kan redde sit politiske livsværk?

Man kan aldrig vide ...

Det er en fascinerende og hjertegribende historie, selv om vi kender resultatet. For Unionen overlevede jo, og Erik giftede sig i 1406 med Henry IV's 12-årige datter Philippa i Lunds domkirke. Men vi vil aldrig kunne vide, hvad der egentlig skete.

Charlotte Sieling præsenterer os for en gåde og gætter så, hvad der kunne være foregået. Af *spoiler* hensyn kan jeg ikke afsløre mere.

Margrethe den Første, der foregår på pestens tid, blev næsten standset af covid-19-pandemien. Produktionen var lagt ned i 3 måneder. Heldigvis lykkedes det alligevel. Med fantastiske kostumer af Manon Rasmussen er denne stærke film om fortidens magtspil så imponerende, at den ikke kan undgå en Oscar-nominering – og sikkert mange andre priser.

[LÆS FLERE ANMELDELSER AF KAREN HAMMER HER](#)

Margrete den Første

Instruktion: Charlotte Sieling

Med: Trine Dyrholm, Søren Malling, Morten Hee Andersen, Jakob Oftebro m.fl.

Fotos: Dušan Martinček

Charlotte SielingErik af PommernKalmarunionenMargrete den Første

Karen Hammer

Født 1938. Cand.mag.art. i Zoologi, Botanik, Geologi, Geografi og Filmhistorie fra Københavns Universitet. Kulturredaktør og formand for Radio Vesterbro gennem 30 år. Forfatter, filmjournalist, kunstanmelder, eventyrer. Karen Hammer har